

Το υπό συζήτηση νομοσχέδιο ενώπιον της Βουλής για το στοίχημα

Των Σωτήρη Κάττου (PhD) και Παύλου Χαραλάμπους (MBA)

Το πολυσυζητημένο εδώ και αρκετά χρόνια Νομοσχέδιο περί Στοίχηματος, που σκοπό έχει τη ρύθμιση του διαδικτυακού στοίχηματος και επιτέλους να βάλει φρένο στην ανεξέλεγκτη ασυδοσία του παράνομου τζόγου, σύντομα θα τεθεί ενώπιον της Ολομέλειας της Βουλής για συζήτηση και την τελική ψήφισή του σε νόμο. Το αρχικό νομοσχέδιο κατατέθηκε τον Φεβρουάριο του 2006 και στις 6 Ιουλίου του ίδιου έτους αποσύρθηκε. Στη συνέχεια ετοιμάστηκε προσχέδιο που στάλθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για εξέταση και τυχόν παρεκκλίσεις από την ευρωπαϊκή νομοθεσία. Τον Μάρτιο του 2011 άρχισε η εξέταση του νέου νομοσχεδίου και ολοκληρώθηκε πριν λίγες βδομάδες.

Στις 24 Μαρτίου 2011, η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε προς όλες τις χώρες μέλη της εννημερωτική έκθεση με εισηγήσεις και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη ραγδαία εξάπλωση του στοίχηματος μέσω του διαδικτύου. Η επιτροπή ξεκάθαρα δίνει το δικαίωμα ρύθμισης του διαδικτυακού στοίχηματος σε εθνικό επίπεδο και επαίεται στην κάθε χώρα να αποφασίσει το νομικό πλαίσιο που θα διέπει αυτού του είδους υπηρεσίες, φτάνει να είναι συμβατό με το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Χώρες όπως οι Σουηδία, Πορτογαλία, Ισπανία, επικαλέστηκαν λόγους δημοσίου συμφέροντος και απέκλεισαν εταιρείες που προσφέρουν διαδικτυακό στοίχημα. Στην Κύπρο, εδώ και αρκετά χρόνια, η μεγαλύτερη εταιρεία διαδικτυακού στοίχηματος, Betfair, λειτουργεί ανεξέλεγκτα αν όχι παράνομα, αφού το κράτος απέτυχε να περάσει νόμο που να απαγορεύει τις δραστηριότητές της. Τα αποτελέσματα αυτής της ολιγωρίας είναι χιλιάδες Κύπριοι πολίτες να καταστραφούν οικονομικά, τα εγκλήματα που σχετίζονται με τον ηλεκτρονικό τζόγο να αυξηθούν κατακόρυφα, η διανομή των κερδών από τις παράνομες αυτές δραστηριότητες να περάσει στα χέρια των ανθρώπων του υποκόσμου και το κράτος να χάνει χιλιάδες εκατομμύρια σε έσοδα. Το θέμα είναι πολύ σοβαρό και η στάση που θα τηρήσει η Ολομέλεια της Βουλής για τη συγκεκριμένη νομοθεσία είναι καθοριστική. Εάν περάσει το νομοσχέδιο χωρίς δραστικές τροποποιήσεις, βάσει του άρθρου 80, το ανταλλακτήριο στοίχημα θα απαγορευθεί και έτσι η εταιρεία Betfair θα εξαναγκαστεί να τερματίσει τις δραστηριότητές της στην Κύπρο. Δεν είναι καθόλου τυχαίο που η εταιρεία αυτή τους τελευταίους μήνες έχει επιδοθεί σε έντονη δραστηριότητα χρηματοδοτώντας ποδοσφαιρικά σωματεία και αθλητικούς παράγοντες σε μια έμμεση προσπάθεια επηρεασμού της Βουλής για διαγραφή ή τροποποίηση του άρθρου

80. Το άρθρο αυτό όπως και τα άρθρα 79, 81 και 82 θα πρέπει να ψηφιστούν ως έχουν κατατεθεί, οποιαδήποτε τροποποιητική αποδυναμώσή τους, ιδιαίτερα του άρθρου 80, θα αντικατοπτρίζει το σοσχετισμό δύναμης των οικονομικών συμφερόντων του τζόγου και της συνταγματικής πολιτείας. Μια τέτοια τροποποίηση που θα τα ακυρώνει ή θα τα αποδυναμώνει θα αναδειξεί τη συλλογική πολιτική και πολιτειακή διαφθορά και τη μεγάλη αδιαφανή φοροδιαφυγή μεγάλων και παράνομων οικονομικών συμφερόντων του τόπου. Στο διάστημα από την ημέρα κατάθεσης του νομοσχεδίου το 2006 μέχρι σήμερα, εκτιμάται ότι χάθηκαν από την πραγματική οικονομία και συγκεντρώθηκαν στους κύκλους που ελέγχουν το στοίχημα, ιδιαίτερα το παράνομο, οκτώ δισεκατομμύρια περίπου ευρώ. Μόλις πρόσφατα η ευρωβουλευτής κ. Αντιγόνη Παπαδοπούλου παρέθεσε στοιχεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όπου εκτιμάται ότι η κυπριακή οικονομία παρουσιάζει τελευταία μια μαύρη οικονομία της τάξης των 4,8 δις ευρώ και φοροδιαφυγή της τάξης του 1,7 δις ευρώ. Κάποιος εύκολα μπορεί να οδηγηθεί στο συμπέρασμα ότι τα τελευταία 1-2 χρόνια η κατάσταση έχει τεθεί εκτός ελέγχου. Κάτι που αποτυπώνεται και μέσα από την κοινωνική χωροταξία. Αυτή η μαύρη τρύπα της οικονομίας, που αντιστοιχεί περίπου στο 40% του ΑΕΠ, τη στιγμή μάλιστα που γίνονται συζητήσεις για ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς, απειλεί την οικονομική σταθερότητα του τόπου. Η αδυναμία του πολιτειακού συστήματος έχει μετατρέψει το σύστημα σε ηθικό αουτρουγκό της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτισμικής κατακρεούργησης του κοινωνικού ιστού, αφήνοντας στο απυρόβλητο τη μαύρη οικονομία του τζόγου. Όπως λέγει και μια παραδοσιακή κυπριακή παροιμία, "από 'ν μπορεί να δέρει τον γάδαρο δέρνει το σαμάρη".

Διερωτάται κανείς λοιπόν σ' ό,τι αφορά τον παράνομο τζόγο, για τον οποίο μέχρι σήμερα η πολιτεία στρατοκαμνίζει, γιατί δεν πατάχθηκε ή τουλάχιστον δεν περιορίστηκε σ' έναν τόσο μικρό γεωγραφικό χώρο όπως είναι η κυπριακή πολιτεία; Είναι γνωστό ότι οι εγκληματικές αυτές δραστηριότητες είναι από τις πιο επικερδείς και αγγίζουν εκατομμύρια ευρώ ετησίως. Εκθέσεις των Ηνωμένων Εθνών καθώς και η σχετική βιβλιογραφία στην Κοινωνιολογία κι Εγκληματολογία αναφέρουν ότι το οργανωμένο έγκλημα (διότι περί αυτού πρόκειται) επιβιώνει καθώς χρηματοδοτεί και εξαγοράζει πλουσιόπαροχα άτομα τόσο εντός των διακτικτών αρχών όσο και εντός του πολιτικού συστήματος για να το προστατεύουν. Σίγουρα η περίπτωση της Κύπρου δεν αποτελεί την εξαίρεση του κανόνα. Και η μεταχείριση που θα τύχει το νομοσχέδιο θα ξεκαθαρίσει το επίπεδο της νομιμότητας και της διαφθοράς στο σύμπαν αυτό νοσή.

ΑΛΛΗ ΟΧΘΗ

Μια επιτροπή αλήθειας για την Κύπρο

Οι συστημικές λύσεις δεν προσφέρουν πια τίποτα και οι νομικιστικές φοβίες και ενστάσεις δίνουν άλλοθι για το οριστικό θάψιμο κάθε προσδοκίας των συγγενών των αγνοουμένων

Πριν λίγες μέρες βρέθηκα στον φιλόξενο χώρο του Cine Studio για να παρακολουθήσω την ταινία «Σκιές και Πρόσωπα» του Τουρκοκύπριου Dervis Zaim. Η ταινία πραγματεύεται τις κοινοτικές συγκρούσεις μέσα από την ιστορία μιας έφηβης Τουρκοκύπριας. Παρακολουθώντας την εκδίωξη της ίδιας και του πατέρα της από το χωριό της, τον αγωνιώδη χωρισμό τους και τα τραγικά γεγονότα που ξετυλίγονται γύρω τους, ο Zaim αφηγείται έντιμα και ανθρώπινα μια ιστορία, που αφορά την πιο σκοτεινή περίοδο της μετανεξαρτησιακής περιόδου. Έντιμα επειδή αποφεύγει τον ιστορικό διδακτισμό και τον ηθικισμό που συχνά αρθρώνεται από τον μειοψηφικό και πολλές φορές περιθωριακό κυρίαρχο επαναπροσεγγιστικό λόγο. Ανθρώπινα γιατί ξεδιπλώνει στην οθόνη τη δυνατότητα του κάθε ανθρώπου να τελήσει το Κακό, αλλά και να τολμήσει την υπέρβαση πέρα από τις κατασκευασμένες ταυτότητες, μακριά από τις συντριπτικές νόρμες που επιβάλλουν οι συλλογικότητες.

Του Νικόλα Κυριάκου

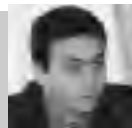
Βλέποντας την ταινία, θυμήθηκα την ομορφιά της κυπριακής γης: χωράφια με κριθάρι, Ξερό κώμα, θάλασσα, Ξερό φως στις ελιές και τις τερασιές που επιμένουν πάνω στον ρότσο τους. Καθώς οι ήρωες της ταινίας σύρονταν στη δίνη της σύγκρουσης ή γίνονταν συνειδητά μέρος του προβλήματος, σκέφτηκα ότι ανήκω σε μια γενιά που στα σχολικά της χρόνια διδάχθηκε μόνο τρεις γραμμές για το 1963 και ό,τι το ακολούθησε. Η τρισχιλιετής ελληνική παρουσία στο νησί έχει κενή σελίδα, ή στην καλύτερη περίπτωση, βιαστικά μισόλογα για την περίοδο αυτή. Μια ένοχη σιωπή μας καλύπτει...

Αν και η ταινία έχει πολλαπλές αναγνώσεις, το ζήτημα των αγνοουμένων ήταν αυ-

τό που παίδεψε τη σκέψη μου για ώρα μετά την ταινία. Οι δικαστικές αποφάσεις, οι οργανώσεις των συγγενών, ο μικροπολιτικός χειρισμός του ζητήματος των Ελληνοκύπριων και Τουρκοκύπριων αγνοουμένων και άλλα που μπορούν να κάνουν την απαρτίωση μακρά, κατατείνουν στο ότι πρέπει να βρεθεί μια οριστική, ανθρώπινη και έντιμη λύση στο ζήτημα αυτό. Οι κρατικές γραφειοκρατίες, τα προσωπικά συμφέροντα, η κοινοτική υπόληψη και το φορτίο δεκαετιών διαστρεβλωμένης ιστορίας αποτελούν παράγοντες ικανούς να καταστρέψουν την προοπτική της αλήθειας.

Σήμερα, η πιο πρόσφορη και ελπιδοφόρα προοπτική για να ξεπεραστούν τα προβλήματα που τίθενται είναι η συγκρότηση μιας επιτροπής αλήθειας για το ζήτημα των αγνοουμένων κατά τα πρότυπα άλλων χωρών που αντιμετώπισαν ανάλογα προβλήματα στο παρελθόν. Η σύνθεσή της μπορεί να περιλαμβάνει μέλη και των δύο κοινοτήτων, μαζί με προσωπικότητες από το διεθνές στερέωμα που θα έχουν εμπειρία και γνώση σε ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η επιτροπή θα πρέπει να έχει ευρείες εξουσίες κλίτευσης μαρτύρων, πρόσβασης σε έγγραφα και διεξαγωγής ερευνών με σκοπό να διαλευκάνει όσο το δυνατόν περισσότερες ατομικές περιπτώσεις και από αυτές να συγκροτήσει μια ιστορική αλήθεια. Οι λεπτομέρειες ενός τέτοιου εγχειρήματος δεν μπορούν να αποτυπωθούν στον λίγο χώρο του άρθρου.

Οι συστημικές λύσεις δεν προσφέρουν πια τίποτα και οι νομικιστικές φοβίες και ενστάσεις δίνουν άλλοθι για το οριστικό θάψιμο κάθε προσδοκίας των συγγενών των αγνοουμένων και των κοινωνιών μας. Απομένει πια να υπάρξει μια σοβαρή πολιτική πρόταση και προσέγγιση στο ζήτημα. Μπορούμε; Σίγουρα ναι. Θέλουμε; Εξαρτάται από το αν μας βολεύει να ζούμε με σκιές ή με πρόσωπα.

Του Χρήστου Ιακώβου

Αρμενική Γενοκτονία και τουρκική άρνηση

ΔΡΟΜΟΙ

Συμβολικά, η 24η Απριλίου του 1915 θεωρείται η έναρξη της Αρμενικής Γενοκτονίας γιατί τότε οι οθωμανικές αρχές συνέλαβαν την ηγεσία της αρμενικής κοινότητας της Κωνσταντινούπολης και εκατοντάδες Αρμένιοι της Πόλης απαχνοίστηκαν. Η πράξη αυτή ήταν το πρώτο βήμα ενός συστηματικού σχεδίου που τέθηκε σε εφαρμογή από την Οθωμανική Αυτοκρατορία με σκοπό την εξόντωση των Αρμενίων πολιτών της αυτοκρατορίας μέσω της τακτικής του βίαιου εκποτισμού και των εκκαθαρίσεων.

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1960, η δεύτερη γενιά των Αρμενίων που επεβίωσαν της Γενοκτονίας άρχισε μία συντονισμένη προσπάθεια σε δύο κυρίως πεδία: στη συστηματική οργάνωση κάθε Απριλίου ανοικτών εκδηλώσεων, που δεν περιορίζονταν μόνο στους κύκλους των Αρμενίων, για τη Γενοκτονία και στην προβολή των ιστορικών τεκμηρίων της.

Η αντίδραση της Τουρκίας ήταν άμεση. Στα τέλη της δεκαετίας του 1960 ολοκληρώθηκε ο εξοβελισμός από τα σχολικά βιβλία της χώρας της αρμενικής παρουσίας από την ιστορία της Μικράς Ασίας, ακόμη και της Βυζαντινής περιόδου. Από την άλλη, γενικεύτηκε η ηρωοποίηση των Νεότουρκων που ενέχονταν στη Γενοκτονία, ιδιαίτερα του πρωτεργάτη της Ταλαάτ Πασά. Στο εξωτερικό οι τουρκικές αντιδράσεις απέβλεπαν στη ματαίωση του επίσημου χαρακτήρα των αρμενικών εκδηλώσεων του Απριλίου, ώστε να επανέλθουν στην προγενέστερη περιθωριοποίησή τους στον μικρόκοσμο των παροικιών. Έκτοτε το ζήτημα της τουρκικής ευθύνης αποτελεί την ουσία της

τουρκικής άρνησης της Γενοκτονίας. Το βασικό ερώτημα αυτού του ζητήματος είναι το εξής: υπάρχουν αποδείξεις ότι από πλευράς των οθωμανικών αρχών υπήρξε πρόθεση και κεντρικός σχεδιασμός για συνολική ή μερική καταστροφή των Αρμενίων υπηκόων της αυτοκρατορίας; Η επίσημη τουρκική θέση είναι ότι ο θάνατος εκατοντάδων χιλιάδων Αρμενίων (οι τουρκικές εκτιμήσεις κυμαίνονται από 300.000 έως 600.000) ήταν ένα τραγικό αλλά μη σκόπιμο επακόλουθο του πολέμου. Το επιχείρημα αυτό στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι οι οθωμανικές πηγές δεν περιέχουν στοιχεία που να υποδεικνύουν διατεταγμένη πολιτική συστηματικής εξαφάνισης. Πρόσφατες μελέτες από δυτικούς και Τούρκους (βλ. Τανέρ Ακσάμ) ερευνώντας υποστηρίζουν το αντίθετο.

Οι έρευνες αυτές έχουν ένα στοιχείο που τις διαφοροποιεί ποιοτικά από τη συμβατική παράδοση της τουρκικής ιστοριογραφίας. Πρόκειται για την πρωτοφανή έως σήμερα χρήση οθωμανικού αρχειακού υλικού γύρω από το Αρμενικό Ζήτημα. Το νέο αρχειακό υλικό από τουρκικά στρατιωτικά και δικαστικά αρχεία, πρακτικά κοινοβουλίου, επιστολές και μαρτυρίες αυτοπτών μαρτύρων, σε συνδυασμό πάντοτε με την ιστορική αφήγηση, ανασυνθέτουν τη διαπλεκόμενη ενόραση μεταξύ συντονισμένων τμημάτων του Οθωμανικού κράτους, του κυβερνήτων κόμματος των Νεοτούρκων, "Ένωσι και Πρόοδος", καθώς επίσης και των στρατιωτικών δυνάμεων. Καταδεικνύεται ότι αυτό που συνέβη στους Αρμένιους ήταν μια κεντρικά και επίσημα σχεδιασμένη επιχείρηση εξολόθρευσής τους.

Η αποδοχή αυτού του συμπεράσματος είναι εκ των πραγμάτων και ριζοσπαστική και αναθεωρη-

τική για τη συμβατική ιστοριογραφία της σύγχρονης Τουρκίας. Η ουσία του συμπεράσματος είναι σαφής, ότι δηλαδή οι σφαγές των χριστιανών και η αρμενική γενοκτονία αποτελέσαν τον καθοριστικό παράγοντα για την ανάπτυξη του τουρκικού εθνικού κράτους. Χωρίς τον συστηματικό σχεδιασμό και την αποτελεσματική εκτέλεση της γενοκτονίας από τους Νεότουρκους οι οποίοι, στη συνέχεια, και υπό την ηγεσία του Κεμάλ Ατατούρκ οργάνωσαν την αντίσταση στην Ανατολία, ο τελευταίος δεν θα είχε τη δυνατότητα να οικοδομήσει το τουρκικό εθνικό κράτος. Οι Νεότουρκοι ιδρυτές του τουρκικού κράτους δημιούργησαν με αυτόν τον τρόπο μία εύπορη τάξη που ιδιοποιήθηκε τα πλούτη και τις περιουσίες των Αρμενίων. Οι περιουσίες αυτές είχαν δημευτεί από τους Νεότουρκους με διάταγμα του 1915 ως δήθεν "εγκαταλελειμμένες". Το διάταγμα του 1915 επανέφεραν οι κεμάλιστές το 1922, όταν είχαν πλέον επικρατήσει.

Η Τουρκία, για έναν αιώνα σχεδόν, κατάφερε να αποφύγει την ανάληψη της ευθύνης, υποδεικνύοντας τα αντικρουόμενα συμφέροντα των Μεγάλων Δυνάμεων στην περιοχή, τις προτεραιότητες του αναδυόμενου τουρκικού εθνικού κινήματος και τις ανεπαρκείς απόπειρες της διεθνούς κοινότητας να οδηγήσει τους δράστες στη δικαιοσύνη.

Η σημερινή Τουρκία δεν μπορεί εύκολα να συμφιλωθεί ψυχολογικά με το ζήτημα της Αρμενικής Γενοκτονίας. Πιστεύω ότι ο ψυχολογικός παράγοντας ενισχύει τις δυσκολίες μίας ελκρινούς ιστορικής επισκόπησης στην Τουρκία και ως εκ τούτου η τουρκική κοινωνία δείχνει απρόθυμη να εξετάσει το παρελθόν της. Στην επικρατούσα κουλτούρα, όχι μόνον η Γενοκτονία των Αρμενίων αλλά μεγάλο μέ-

ρος της πρόσφατης ιστορίας της Τουρκίας παραδίδεται στη σιωπή -δύο παραδείγματα είναι το Κουρδικό και ο ρόλος του στρατού. Η μεταρρύθμιση του 1928, που άλλαξε την τουρκική γραφή από αραβικά σε λατινικά στοιχεία, ενέτεινε το πρόβλημα. Η Τουρκία είναι μια κοινωνία που δεν μπορεί να διαβάσει τις ίδιες της τις εφημερίδες, τις επιστολές και τα ημερολόγια εάν αυτά γράφτηκαν πριν από το 1928. Δεν έχει πρόσβαση σε οπδήποτε συνέβη πριν από εκείνη την ημερομηνία. Το αποτέλεσμα είναι η σύγχρονη Τουρκία να εξαρτάται πλήρως από την ιστορία όπως την έχει καθορίσει και συγγράψει το κράτος. Και, βεβαίως, η για το κράτος διακυβευονται πολλά αναφορικά με τον τρόπο που παρουσιάζεται η ιστορία, ιδιαίτερως όταν αυτή αφορά την ίδια του τη νομιμότητα. Ενόψει αυτών, είναι εμφανές γιατί η τουρκική κοινωνία έχει παραδώσει τη Γενοκτονία των Αρμενίων στη λήθη και την άρνηση.

Σήμερα στην Τουρκία υπάρχουν δύο αφηγήσεις και δύο ιστοριογραφικές προσεγγίσεις για τη μεταβατική περίοδο από την Οθωμανική αυτοκρατορία στην Κεμαλική Τουρκία. Από τη μια, υπάρχει η ιστορία της αυτοκρατορίας που διαμελίζεται από τις Μεγάλες Ευρωπαϊκές Δυνάμεις μέσω μιας προσχεδιασμένης διαδικασίας. Η εκδοχή αυτή βοήθησε να δημιουργηθεί μια ισχυρή αίσθηση σύγκρουσης με τη Δύση για την επιβίωση του τουρκικού έθνους, δημιουργώντας έντονα αντιδυτικά αισθήματα και καχυποψία, ιδιαίτερως ανάμεσα στην κυρίαρχη ελίτ, τα οποία διατηρούνται μέχρι σήμερα. Από την άλλη πλευρά, υπάρχει η ιστορία των δώδεκων, των σφαγών και της εξόντωσης διαφορετικών θρησκευτικών και εθνικών ομάδων, στο πλαίσιο των οποίων συνετελέσθη η Αρμενική Γενοκτονία.